

термальними джерелами, що дає можливість використовувати воду певного хімічного складу і температури для різної лікувальної, оздоровчої і косметичної мети.

SPA готелі санаторного типу знаходяться в курортній зоні і мають повний набір фізіотерапевтичних програм. Традиційні SPA-послуги доповнюються спеціальними дістами і фізичними вправами: піші і велосипедні прогулянки, теніс, гольф. Такі готелі повинні мати облаштовану територію з парком і квітниками, внутрішній і зовнішній басейни.

Сучасні SPA-готелі мають до шести і більш різних лазень, що відображають багатовікові традиції різних країн: грецькі і римські терми з приміщеннями для сухої і вологої лазні, відпочинку і роздягання, миття і басейном; турецькі лазні; фінські сауни повітряного типу, традиційні російські лазні з використанням різних ароматних віників. Зростає інтерес до традиційних японських лазень: сухий з використанням гарячої тирси і водяний, яка влаштована у великій дерев'яній бочці. У багатьох готелях Закарпатської області популярними є чани – великі ємності, у формі казана, адже купання в чанах з мінеральною водою є родзинкою а часто і обов'язковою складовою велнес-турів.

Закарпаття володіє унікальним природним, бальнеологічним потенціалом, порівняно високою екологічною безпекою (порівняно з іншими регіонами природа Карпат зазнала менших втрат і в багатьох місцях зберегла свій первісний стан, а це дуже важливо для розвитку відпочинку і туризму). Важливим напрямом розвитку велнес туризму в регіоні є послуги величезної кількості спа-центрів, які дуже популярні в іноземних і вітчизняних туристів та розташовані не тільки в курортних містах і рекреаційних територіях, а й на гірськолижних комплексах, спортивних об'єктах, готелях і базах відпочинку. Окрім саун, різноманітних масажів, підводних та циркулярних душів, спелеотерапію (лікування повітрям соляних печер). Природний потенціал рекреаційних ресурсів, спеціалізована інфраструктура органічно доповнюються багатим арсеналом культурно-історичної спадщини.

1. Шаповалова О. О. Сучасні тенденції розвитку «SPA» і «Wellness» туризму / О. О. Шаповалова, Ю. А. Сапа // Вісник Харківського Національного Університету імені В. Н. Каразіна № 1042, 2013. 2. Рутинський М. Класифікація та типологія курортів / М. Рутинський // Вісник. Львів, ун-ту. Серія географічна. – 2007. – Вип.34. – С.236-246. 3. Рутинський М. SPA-курорт як інноваційний тип рекреаційних закладів і суспільно-географічні тенденції розбудови мережі SPA-курортів у західному регіоні України / М. Рутинський // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2008. – Вип.24. – С.298-306.

УДК: 640.412

Н.С. КАМПОВ
старший викладач кафедри туризму і рекреації,
С.С. МАХЛИНЕЦЬ
старший викладач кафедри туризму і рекреації,
[Мукачівський державний університет](#),
м. Мукачево

АГРОСАДИБА – ОСНОВНИЙ ЗАСІБ РОЗМІЩЕННЯ ТУРИСТІВ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Особливістю Закарпаття є село з його мальовничою природою, особливими принадами та гостинними жителями, веденням традиційного господарства. Сільські поселення становлять 83% населених пунктів Закарпатської області, в яких проживає 63% населення (в Україні загалом – 32%). Тож одним з найперспективніших напрямів розвитку туристичної галузі області є сільський туризм.

Основою сільського зеленого туризму є саме селянин і його побут. Селянин запрошує у свій дім: людину з міста, подивитися на сільськогосподарське виробництво (як готують домашнє масло, особливий сир, ковбасу); людину творчої, розумової діяльності, подивитися на майстерність ремісника (як робиться дерев'яний посуд, як плететься домоткане вовняне покривало); іноземців, подивитися на особливості національних традицій та культури [2].

У 2016 році у Закарпатській області нараховується 474 домогосподарства, які приймають туристів і надають їм відповідні послуги (проживання, харчування). У розрізі районів області найбільша кількість садиб наявна у Мукачівському, Ужгородському, Берегівському, Свалявському, Міжгірському районах, що проілюстровано за даними табл. 1.

Таблиця 1.

Статистика, щодо кількості домогосподарства, які приймають туристів і надають послуги проживання та харчування за 2000-2016 рр., од.*

Адміністративно-територіальна одиниця	Кількість домогосподарства, які приймають туристів і надають їм відповідні послуги (проживання, харчування), од.					Темп зміни показника (+;-),%				Структурні показники за 2016 р. (або у % до всієї кількості садиб)
	2000	2004	2008	2012	2016	2004/2000	2008/2004	2012/2008	2016/2012	
Берегівський	32	30	35	37	42	-6,3	16,7	5,7	13,5	8,86
Хустський	11	15	24	29	31	36,4	60,0	20,8	6,9	6,54
Перечинський	9	12	16	18	19	33,3	33,3	12,5	5,6	4,01
Воловецький	6	18	22	20	23	200,0	22,2	-9,1	15,0	4,85
Свалявський	5	6	10	15	18	20,0	66,7	50,0	20,0	3,80
Тячівський	2	1	0	1	2	-50,0	-100	0	100	0,42
Рахівський	2	4	5	7	9	100,0	25,0	40,0	28,6	1,90
Міжгірський	1	1	7	9	8	0,0	600,0	28,6	-11,1	1,69
Велико-Березнянський	2	2	4	8	9	0,0	100,0	100,0	12,5	1,90
Мукачівський	81	96	110	120	133	18,5	14,6	9,1	10,8	28,06
Ужгородський	114	133	155	152	180	16,7	16,5	-1,9	18,4	37,97
Всього	70	89	123	144	161	27,1	38,2	17,1	11,8	100

Примітка: * сформовано за даними головного управління статистики у Закарпатській області (за даними про власників садиб що сплачують внески на своє пенсійне та соціальне страхування у т.ч. добровільно)

Щодо інтерпретації даних за допомогою структурних показників (або у % до всієї кількості садиб) у Закарпатській області (рис. 1), то на Ужгородський район припадає 37,97%, на Мукачівський – 28,06%, на Берегівський -8786%, Свалявський – 3,8 %, Міжгірський – 1,6%.

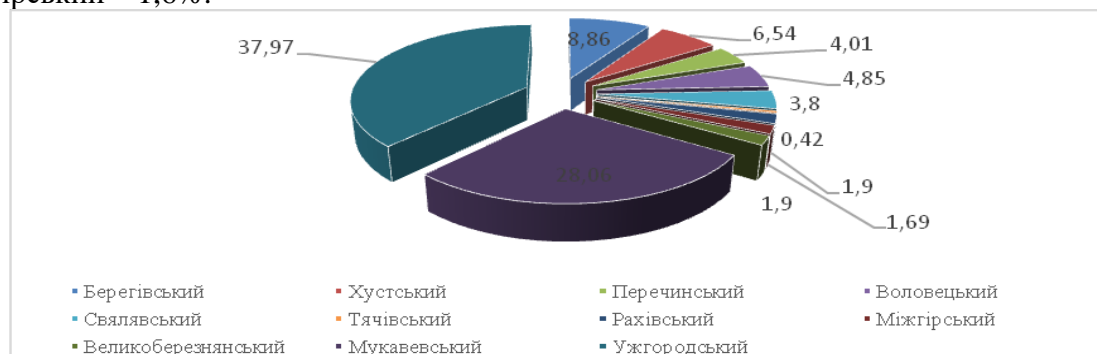

Рис. 1. Структурні показники, щодо кількості домогосподарств, які приймають туристів і надають послуги проживання та харчування, 2016 р., %

Таким чином найменша кількість садиб нараховується в таких районах, як Тячівський та Міжгірський, у відсотках до загальної кількості – 0,42% та 1,69%. При цьому Виноградівський, Іршавський райони офіційно зареєстрованих садиб не мають, адже для надання послуг із розміщення та харчування туристів власнику садиби не обов'язково реєструватися як приватному підприємцю (відповідно ст. 9 Закону України «Про туризм») [2]. Разом з тим, у Закарпатській області, у 2016 р. понад 600 господарств періодично приймають відпочиваючих у своїх оселях.

Господар зеленої садиби в рамках сільського зеленого туризму може організувати [3]: активну форму туризму (організувати на території садиби гірськолижний підйомник, спортивний майданчик, розробити туристичні шляхи для велотуристів, прогулянки на конях); мисливський туризм; екологічний туризм (організація відпочинку на екологічно чистій території, харчування туристів тільки натуральними продуктами); культурно-етнографічний (надання цікавої інформації про історію краю, національну обрядовість, побут) [3].

Отже, важливою особливістю розвитку сільського зеленого туризму в області є те, що розбудова туристичної інфраструктури стимулює появу нових сільських осель, які пропонують різноманітні туристичні послуги. Гостинність та доброзичливість господарів краю, національна кухня, домашній хліб, бринза, токан забезпечують приємний відпочинок у будь-яку пору року. Садиби з затишними кімнатами дарують гостям краю відчуття комфорту.

1. Основи маркетингу сільського туризму // Туризм сільський зелений (специвипуск) – 2002. – № 2. – С. 23-30. 2. Туристична бібліотека. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні 2002-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/roshko.htm. 3. Зелений туризм та сільський зелений екотуризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category

УДК 005.35

У.Б. ЛОТОЦЬКА-ДУДИК
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри харчових технологій і ресторанної справи
Львівський інститут економіки і туризму,
м. Львів

КОНЦЕПТУАЛЬНІ РЕСТОРАНИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

У сучасних умовах туризм розвивається дуже стрімко. Саме туризм є одним із доступних засобів пізнання оточуючого нас світу, його історії, пам'яток та культурної спадщини [1, с.172].

Поняття туризму та гостинності не можна розглядати окремо: це два взаємопов'язані терміни. Сучасний турист є більш вибагливим у виборі як туристичного маршруту, готелів, місць відпочинку, так і закладів ресторанного господарства. Тому, тематичні ресторани представляють собою не лише заклади харчування, а й місця, які відвідують задля отримання нових яскравих вражень [2, с.19]. Концептуальний ресторан прагне створити такий психологічний контент, у якому гості відчувають не просто комфорт, а й причетність до того, що відбувається. Це передається за допомогою інтер'єру, уніформи офіціантів, типу обслуговування, музичного супроводу та, звичайно, кухні. Чим ретельніше прописані деталі такого «театру», тим більше гість відчуває себе дійовою особою, отримуючи максимальне задоволення від атмосфери. У концептуальному ресторані, поряд із реалізацією основної потреби в їжі, гість реалізовує

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>